

Leef

Abbie wil andere Abbies en Yasmins voor leed behoeden

LEEF // 2-3

Abbie Chalgoum. FOTO LAURENS EGGEN

Hij leek het schoolvoorbeeld van de goed ingeburgerde Marokkaan. Maar dat was slechts uiterlijke schijn. Abbie Chalgoum worstelde met het opgroeien in twee verschillende culturen en tekende die strijd op in zijn autobiografie 'Ik Blijf Bij Je'. Nu volgt er een theatervoorstelling om andere Abbies en Yasmins voor hetzelfde leed te behoeden. Een gesprek met de hoofdrolspeler zelf en regisseur Michel Sluysmans van Toneelgroep Maastricht.

INTERVIEW ABBIE CHALGOUN

Levensverhaal 'knuffelmarokkaan' nu solovoorstelling

Abbie Chalgoum gaat vanaf 23 november het theater in met de voorstelling 'Ik Blijf Bij Je'. FOTO BJORN FRINS

MAASTRICHT/ VENLO
DOOR RONALD COLÉE

Als het een verzonnen verhaal was, zou het ongeloofwaardig zijn. Maar dit verhaal is echt gebeurd. Een ongekende tragedie met een happy end. Want Abbie is er nog. Staat op het toneel. Als een overwinnaar die zijn verhaal wil delen. Omdat er op dit moment nog heel veel kleine Abbies en Yasmins zijn die bij je dochter op school zitten of in het elftal van je zoon voetballen." Regisseur Michel Sluysmans van Toneelgroep Maastricht leidt de eerste repetitie van *Ik Blijf Bij Je* in. Een voorstelling over het leven van Abbie Chalgoum. „Over het opgroeien in twee schier onverenigbare culturen. Door de perfect aangepaste en in ons midden opgenomen Marokkaan. Die in de Venlose revue speelde, Prins Carnaval werd, uitverkoren werd om Jezus Christus te vertolken in de Tegelse Passiespelen en... twee zelfmoordpogingen ondernam." Ongeveer een jaar geleden las Sluysmans de autobiografie van de 43-jarige Venlonaar die op drie-jarige leeftijd van de ene op de andere dag vanuit Marakkesh in Venlo belandde. „Kort nadat ik Abbies boek uit had, hoorde ik hem zijn verhaal doen bij *Radio Kunststof* van de NTR. Toen heb ik hem gebeld: zit hier niet een theatervoorstelling in? Want dit is zowel een menselijk, urgent als aangrijpend verhaal. Een univer-

seel verhaal ook. Over de moeilijke zoektocht die opgroeien heet. Over hoe je kunt worden wie je bent. Wat voor iedereen al lastig is, maar zeker als je opgroeit in twee culturen." „Mijn boek gaat voornamelijk over waar ik vandaan kom en terecht kwam", zegt Chalgoum. „Over racisme, zelfhaat, verslaving, mijn gevecht om gezien te willen worden en tegelijkertijd mijn angst om in de spiegel te kijken. Over een jongetje dat al in groep 2 van de basisschool zijn voornaam Abderahim kwijtraakte omdat de juf die niet kon uitspreken en daarom voorstelde hem maar Sjeng te noemen. Een jongetje dat opgroeide in een gezin vol huiselijk geweld."

Vinkje

Hij haalt de cijfers erbij die voor de voorstelling zijn uitgezocht. „In Nederland worden jaarlijks 119.000 kinderen mishandeld, kampt een op de vijf volwassenen met een depressie, een op de tien met een verslaving, denken jaarlijks 94.000 mensen aan zelfmoord en voegen 1850 personen daadwerkelijk de daad bij het woord. Zaken waar ik allemaal een vinkje achter kan zetten. En dat alleen maar omdat ik binnen en buiten de Islamitische wereld geaccepteerd wilde

worden. Bezig was met te worden wat anderen van me verlangden en niet bezig was met te worden wie ik ben."

Negen jaar na zijn tweede voorgenomen zelfmoordpoging in Laos gaat het een stuk beter met hem. Woont hij in Haarlem. Heeft hij een gezin met twee kinderen en überhaupt geen tijd meer voor demonen in zijn hoofd. „Toch betrap ik mezelf erop dat als mijn dochter Jasmijn van zes aan tafel zegt: papa, ik moet poepen, ik een fractie van een seconde bevries. Dat was in mijn jeugd genoeg geweest om mijn vader te doen ontploffen. Maar dan beseft ik dat ze dit zegt in mijn thuis, waar ze dit soort dingen gewoon zeggen kan. Ik wil zaken doorbreken die ik niet geleerd heb. Lichamelijke kwaaltjes bespreekbaar maken, maar mijn kinderen ook verhalen voorlezen voor het slapen gaan en tegen hen zeggen: ik hou van je. Dat had zoveel gescheeld als ik en mijn broers en zussen dat ook van huis uit mee hadden gekregen. Het leven met paps in huis was een soort van schaakspel, overal waar hij was waren wij niet. Omdat elk moment de bom kon barsten." Sluysmans kiest ervoor om Chalgoum straks als een overwinnaar op het podium te zetten. En hem zelf zijn verhaal te laten

“
Het leven met paps in huis was een soort van schaakspel, overal waar hij was waren wij niet.

Abbie Chalgoum

vertellen. „Dat is sterker dan een toneelstuk met zes acteurs waarin Abbie na zijn eerste zelfmoordpoging in zijn eigen braaksel op de bank voor de tv ligt tussen de lege flessen drank en pillendoosjes. Want dan ben je het aan het naspelen. Deze monoloogvorm maakt het verhaal veel persoonlijker, eerlijker en oprechter. Je ziet het fotootje van dat jongetje van vijf waar zich niemand om bekommerde op de achtergrond op het scherm en op de voorgrond de man van 43 die hij geworden is. Daarnaast krijg het publiek de kans om na afloop als een soort van TED-talk vragen aan Abbie te stellen. Dat is veel sterker dan een klappendevende vader uit te beelden."

Om na de voorstellingen in Maastricht en Venlo met deze voorstellingen het land in te kunnen trekken, en scholen, festivals maar bijvoorbeeld ook de Dag van de Kinderbescherming af te gaan, is het volgens Sluysmans ook veel praktischer om met slechts één acteur en één technicus te werken. „Want deze voorstelling kun je ook zonder grootscheeps decor spelen. Door de beelden bijvoorbeeld met een laptop op een smartboard te tonen."

Sluysmans hoopt dat er door *Ik Blijf Bij Je* een bewustzijn bij de

toeschouwer ontstaat van wat onbedoeld racisme als 'best goed voor een Marokkaan' met iemand kan doen. „Dat zulke woorden echt kunnen kwetsen. Ik hoop dat de kijker na afloop van de voorstelling echt zijn ogen opent voor de medemens, signalen oppikt en zich bewust wordt van de schaamte die bij een depressie om de hoek komt kijken."

Waar het duo in aanloop naar de première op 1 december hard aan werkt is de 70 minuten durende voorstelling theateraler te maken. „Allereerst moet Abbie de tekst uit zijn hoofd zien te leren. Gaat hij dat redden? Want hij is niet een achtste deel van de voorstelling aan het woord, maar acht achtste. En weet hij zijn emoties in bedwang te houden? Want er zitten hele heftige passages in de tekst. Als dat allemaal lukt moeten we zorgen dat er tempo en ritme in zijn spel komen zodat het geen pratend hoofd wordt."

Amateurcircuit

En dat is volgens Sluysmans geen sinecure. „Abbie komt uit het amateurcircuit en heeft geen toneelschool gedaan. Maar ik moet hem wel op dat niveau zien te krijgen. Op de toneelschool krijg je stemles en voer je in het tweede jaar al je eerste monoloog op.

Tegen de tijd dat je 43 bent heb je er al zes of zeven op je cv staan. Voor Abbie wordt dit zijn eerste solovoorstelling."

Een opgave waar Chalgoum zich terdege van bewust is. „Toen ik Jezus speelde in de Passiespelen van Tegelen repeteerde ik twee jaar lang een keer per week. Nu vijf weken lang iedere dag. Maar dit is een verhaal dat ik heel graag wil vertellen. Ik wil de Abbies van nu zien te vinden. Onder kinderen en volwassenen. Ze een spiegel voorhouden in de hoop dat ze weer het kind kunnen zijn dat ze waren voordat ze over dit soort dingen na moesten denken als wie je wilt zijn en wie je bent. Om ze zo een hoop ellende te besparen. Te voorkomen dat ze gelijktijdig zowel als verkasde en als knuffelmarokkaan worden gezien. Maar ook de mensen in hun omgeving wil ik de ogen openen. Vragen wat hun aandeel hierin is. En ze misschien toch maar eens aan die Abbies in hun nabijheid moeten vragen hoe het met ze gaat."

De theatervoorstelling 'Ik Blijf Bij Je' is van 23 tot en met 27 november te zien in De Bordenhal van Toneelgroep Maastricht. Van 30 november tot en met 2 december in De Maaspoort in Venlo, waar op 1 december de première plaatsvindt: www.toneelgroepmaastricht.nl